

Protocol Veetransport onder extreme temperaturen

Inleiding

Transportverordening 1/2005 bevat verwijzingen naar te nemen maatregelen (m.n. aanpassing beladingsgraad bij hitte) bij extreme temperaturen (hitte en koude). Deze maatregelen zijn echter weinig concreet ingevuld. Dierenwelzijn kan in het gedrang komen als er halve of geen maatregelen genomen worden bij extreme temperaturen. Om helderheid en eenduidigheid te verschaffen over te nemen maatregelen heeft de sector (veehandel, veetransporteurs) als onderdeel van een meer omvattend "hitteplan" een protocol uitgewerkt dat leidend is onder specifiek beschreven omstandigheden.

Het doel van het protocol is om te komen tot een instrumentarium dat het mogelijk maakt om het welzijn van landbouwhuisdieren tijdens transport ook onder meer extreme temperaturen zoveel mogelijk te waarborgen. Op de momenten dat het protocol in werking treedt en in werking is wordt er door de brancheorganisaties expliciet gecommuniceerd over de te nemen maatregelen.

Uitgangspunten

- Protocol is op ieder veetransport van toepassing.
- Eenvoud: niet multi-interpreteerbaar, vermijden dat er conflict of interest ontstaat tussen verschillende ketenpartners en duidelijk is wat er van de verschillende schakels verwacht wordt.
- Onafhankelijke / objectieve vaststelling van temperaturomstandigheden om te kunnen bepalen wanneer het protocol geldt.
- Informatie omtrent het moment waarop het protocol van kracht, wordt voor iedere belanghebbende helder en toegankelijk gemaakt.
- Dieren hebben meer last van hitte wanneer deze meerdere dagen aanhoudt. Daarom vindt de sector het van belang maatregelen niet enkel af te stemmen op individuele hete dagen, maar vooral op meerdaagse perioden van hitte waarbij de 'interne temperatuur' van het dier toeneemt en mogelijk ontregeld raakt.
- Voorspelbaarheid: om de sector tijdig op warme perioden alert te kunnen maken is voorspelbaarheid van extreme buitentemperaturen een vereiste. Het protocol gaat daarom uit van voorspelde dagen / periodes van hitte of koude; daarnaast geldt het protocol voor een enkele dag waarvoor tropische hitte is voorspeld.
- Voorspelling: sector waarschuwt de leden ondernemers o.b.v. gegevens van het KNMI dat het protocol met maatregelen in werking treedt. De waarschuwing wordt afgegeven o.b.v. (1) een voorspelde periode van aanhoudende warmte/koude of (2) een voorspelde tropische of extreem koude dag. Informatie wordt voor iedereen toegankelijk gemaakt door brancheorganisaties.

Invulling protocol

Het protocol geeft antwoord op de volgende vragen:

- A. Wanneer treedt het protocol in werking?
- B. Wat zijn te nemen maatregelen?
- C. Noodmaatregelen (bij onvoorziene omstandigheden)
- D. Onderhoud protocol

Communicatie

Voorafgaand aan en tijdens perioden van extreme temperatuursomstandigheden communiceren brancheorganisaties richting hun leden over de te nemen maatregelen.

Onafhankelijk van het protocol is iedere belanghebbende er zelf verantwoordelijk voor dat hij/zij tijdig de juiste maatregelen neemt om het welzijn van de dieren zo goed mogelijk te borgen. Brancheorganisaties adviseren hun leden procedures uit het protocol te beschrijven in hun noodplannen.

Protocol Veetransport onder extreme temperatuursomstandigheden

A. Inwerkingtreding protocol transport

Hitte

Het protocol geldt tijdens:

- voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met maximumtemperaturen $> 27^{\circ}\text{C}$, of
- voorspelde individuele dag met maximumtemperatuur $> 30^{\circ}\text{C}$ (KNMI spreekt dan over een 'tropische dag')

Bij een temperatuur van $> 35^{\circ}\text{C}$ (situatie ter plekke) vindt geen binnenlands vervoer / exportcertificering plaats. De temperatuur ter plaatse wordt vastgesteld door de KNMI app.

Let op:

- Het protocol is van toepassing op alle voorspelde dagen die in een voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen $> 27^{\circ}\text{C}$ vallen. Dit betekent praktisch het volgende:
 - het protocol blijft ook van kracht wanneer -tijdens de voorspelde periode- de werkelijke maximum temperatuur lager ligt dan 27°C .
 - een voorspelde periode kan ook 'verlengd' worden wanneer er gedurende of in het verlengde van de initieel voorspelde periode een 'nieuwe' voorspelde periode voorzien wordt.
- Wanneer er geen tropische dag voorspeld is en er op een individuele dag zelf toch sprake is van tropische temperatuur ($> 30^{\circ}\text{C}$) dan is het aan de ondernemer om het vervoer met waarborgen voor het dierenwelzijn (volgens protocol) uit te voeren.

Koude

Het protocol geldt tijdens:

- voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen met minimumtemperaturen $< -5^{\circ}\text{C}$
- voorspelde individuele dag van met minimumtemperatuur $< -10^{\circ}\text{C}$

Bij een temperatuur van $< -10^{\circ}\text{C}$ (situatie ter plekke) vind geen binnenlands vervoer / exportcertificering plaats, tenzij het vervoer vorstvrij (= binnentemperatuur veewagen) kan plaatsvinden.

Let op:

- Het protocol is van toepassing op alle voorspelde dagen die in een voorspelde periode van 4 aaneengesloten dagen $< -5^{\circ}\text{C}$ vallen. Dit betekent praktisch het volgende:
 - het protocol blijft ook van kracht wanneer -tijdens de voorspelde periode- de werkelijke maximum temperatuur hoger ligt dan $< -5^{\circ}\text{C}$.
 - een voorspelde periode kan ook 'verlengd' worden wanneer er gedurende of in het verlengde van de initieel voorspelde periode een 'nieuwe' voorspelde periode voorzien wordt.
- Wanneer er geen individuele dag van $< -10^{\circ}\text{C}$ voorspeld is en er op een individuele dag zelf toch sprake is van een temperatuur van $< -10^{\circ}\text{C}$ is het aan de ondernemer om het vervoer met waarborgen voor het dierenwelzijn (volgens protocol) uit te voeren.

B. Afspraken en maatregelen

Op het moment dat het protocol in werking treedt worden een aantal afspraken en maatregelen van kracht:

HITTE

- Vroeg laden. Waar mogelijk vervroegen vervoerders het tijdstip waarop de dieren geladen worden. Waar dit mogelijk is hangt mede af van individuele situaties; het heeft bijvoorbeeld geen zin vroeg te laden als een vracht slachtdieren pas 's middags gelost kan worden.
- Verlagen beladingsgraad bij hitte – vervoerder. Vanaf het moment dat het protocol in werking is geldt tussen 12.00 en 19.00 uur voor alle veevoermiddelen aanwezig op openbaar toegankelijke plaatsen een lagere beladingsgraad. De aan te houden beladingsgraad is per diersoort in de bijlage weergegeven.
- Wagens die voorzien zijn van ventilatoren worden voor gebruik extra gecontroleerd op het goed functioneren van de ventilatoren. Gebreken aan de ventilatoren worden hersteld voor gebruik van de wagen. Vervoerder laat de ventilatoren bij gebruik van de wagen zo mogelijk harder blazen dan gebruikelijk.
- Parkeert veewagens tijdens het laden, lossen en noodzakelijke tussenstops zoveel mogelijk in de schaduw / op plaatsen waar enige wind staat.
- Controleert de verkeerssituatie op de route onderweg naar het losadres voor aanvang van het transport. Past zijn route zo nodig aan.
- Vermijdt Turkije. Vervoerder vermijdt het vervoer van dieren naar of via Turkije gedurende de maanden juli / augustus. Toelichting: aan de Turkse grens staan over het algemeen lange rijen vrachtwagens. Voordat een veetransport de Turkse grens passeert kunnen er verschillende dagen passeren. Zeker in de heetste periode van het jaar dient Turkije gemeden te worden.

KOUDE

- Vervoer wordt op later (warmer) tijdstip van de dag uitgevoerd of verplaatst naar een andere dag.
- Vervoermiddel wordt voor het laden zo mogelijk 's-nachts binnen gestald.
- Extra aandacht is er voor de laad- en losomstandigheden.
- De laad- en lostijden en de duur van het transport worden zoveel mogelijk beperkt.
- Het vervoermiddel wordt met verstand geventileerd.
- Vervoermiddel wordt voorzien van extra strooisel.
- Gebruik verwarming vervoermiddel (indien aanwezig / nodig / mogelijk).

C. Noodmaatregelen

In het geval dat er zich onderweg onvoorziene omstandigheden voordoen die het welzijn van dieren kunnen schaden kunnen betrokkenen terugvallen op noodmaatregelen.

Voorbeelden wanneer er sprake onvoorziene omstandigheden is:

- Pech onderweg – Platte band, Vervoerder kampt met uitval van koelapparatuur op wagen.
- File - Vervoerder belandt in file die vlak voor zijn neus ontstaan is als gevolg van ongeluk.
- Chauffeur onwel.
- Wegblokkade – demonstraties.
- Vervoersverbod vanwege uitbraak dierziekte.

Voorbeelden wanneer er *geen* sprake van onvoorziene omstandigheden is:

- Vervoerder belandt in file waarvan voorafgaande aan vertrek al duidelijk was dat die file er stond.
- Vervoerder had overduidelijk een file kunnen ontwijken door eerder een afslag te nemen.

Noodmaatregelen

Afhankelijk van situatie worden noodmaatregelen genomen :

- Afwijken van geplande route;
- Kiezen voor een ander dichtbij gelegen losadres;
- Inzet ander vervoermiddel;
- Inzet andere chauffeur(s);
- Wijziging bestemming (exportcertificaat);

Vervoerders kunnen gebruik maken van de Brancherichtlijn Noodplan Veetransport.

Oponthoud dient zo kort mogelijk gehouden te worden. Bij extreme hitte of koude geldt dat meer dan normaal en wordt aangeraden sneller noodmaatregelen in te zetten.

D. Onderhoud protocol

De inhoud van het protocol is minimaal 1 seizoen (zomer, winter) geldig.

Na ieder seizoen (zomer, winter) waarin het protocol eenmalig of meerdere keren van kracht is geweest volgt een evaluatie om effectiviteit en werkbaarheid van het protocol te toetsen.

BIJLAGE Aangepaste beladingstabellen

Van kracht tijdens protocol Veetransport bij hitte.

Diersoort / categorie	Beladingsgraad als protocol in gaat
Biggen	~/ 10%
Varkens	~/ 10% - 20%
Kalveren	~/ 10%
Runderen	~/ 10%
Schapen / geiten	geschoren ~/ 10%